

Marek Kučinský – posudek bakalářské práce

Po shlédnutí obrazů předkládaných Markem Kučinským k obhajobě bakalářské práce a po rozhovoru s ním o jeho intencích jsem prožíval neodbytný pocit marnosti, že mám hodnotit práci, která postrádá rezonanci mezi tím, co autor chce, a tím co stvořil. Obojí působí jako neuspořádaný myšlenkový i formální zmatek. Komentář ke svému konceptu je nesourodým konglomerátem, ve kterém autor nemá srovnáno, co svými slovy říká. Někdy si protiřečí, prezentuje neujasněnou koncepci toho, co a jak chce malovat, co to namalované může znamenat a co ne, projektuje svá přání do formy, která to není schopna sdělit a naopak sděluje něco úplně jiného.

Podobnost protáhlosti figur – ano, protažené figury jsou i v dílech umělců, které Kučinský jmenuje, jako citovaný Petrbock, Válová, Veselý. To je ovšem tak povrchní a nic nevypovídající podobnost, která sama o sobě vůbec nic neříká o charakteru nebo typu malby Kučinského. Protáhlé postavy procházejí celým manýrismem, gotikou, El Greco, Giacometti, Buffet, a kolik už takových gumáků bylo v různých kreslených filmech, atd. Nemá smysl jmenovat. Kučinský usiluje o malbu, jak říká: „při intuitivním a částečně gestickém způsobu tvorby se dostane do obrazu něco z "tělesné zkušenosti" člověka. Za prvé – Kučinského malba figur není vůbec gestická, za druhé mi nepřipadá ani moc intuitivní – figury jsou jen nemotorně – více či méně vědomě – namalované, a to po určité volbě, plánu. A něco z tělesné zkušenosti člověka – pak by se dalo tvrdit že se do každého obrazu dostává už jenom pouhým jediným dotekem štětce. Monochromní figura na bílém pozadí je triviální, jak říká autor. Ale i trivialita může být zajímavá, záleží jen na tom, jak je ztvárněna a co sděluje.

Figury na Kučinského obrazech nemohou být vnímány jako svébytné abstraktní plochy, jak si autor přeje, červená plocha ohraničená tvarem figury je figurou, ne plochou, má tak silný referenční signál, že ji nelze vnímat jinak.

Nerozumím autorovu výroku - těmi figurami jsem chtěl ukázat, že abstraktní ideje jsou podmíněny tělesností nebo nějakým stavem mysli. Předložené obrazy jsou přes povrchní podobnost nesourodé, skoro v každém z nich autor uplatňuje nový, nekonzistentní prvek, který mění podstatu, působení a čtení motivu. Obrazy 2 Postavy a 4 postavy považuji za relativně nejzdařilejší, mají stejný výchozí princip. Jsou to figury, reprezentující spíše gumové, vláčné, jakoby nafouknuté panáky, snad jako určitý zástupný model nebo ideogram člověka. Paňáci stojí - nevznášejí se – a jejich postoje a gesta, i když jen minimální, navozují určitou situaci, odehrává se zde náznak nějakého vztahu, komunikace, děje. V obraze 4 postavy se odehrává scénka - před řadu 4 vedle sebe stojících gumáků je přiřazena na zem malá myš. Podle slov autora mu jde o odlehčení, snaží se přidat (cit.): „určité "efekty", které dají těm figurám lépe vyniknout, na jednom z těch obrazů mám například trochu legrační moment kdy jsem před jedny postavy přimaloval myš, která to má trochu někam posunout, aniž by to působilo méně soustředěně. Kam myška obraz posouvá? Každopádně ne do sféry abstrakce. Ale tvoří z něj malý příběh a stává se hlavním nositelem děje. Jen díky zjevení se toho malého hlodavce na scéně – a to není jen efekt, ta dodává celému obrazu obsah - se před námi odvíjí humorná scénka možná trochu překvapených, zaskočených, nerozhodných figur v konfrontaci s nečekaným narušitelem jejich teritoria. Sledujme narativní děj setkání čtyř rozpačitých paňáků s malou myškou. Na jiném obraze jsou 3 stojící postavy, jedna o něco menší a stojící trochu výš (což jasně vyvolává iluzi prostoru), a z boku obrazu se do plochy zvenku cpe čtvrtá figura. Opět jde o situaci, vetřelec narušuje poklidný stav ostatních, navíc v prostoru, který ještě překračuje vymezený prostor obrazu. Gumáci jsou ovšem v tomto obraze obtaženi zlatou barvou. Není mi jasný důvod tohoto efektu, který jen rozměňuje a tříští soudržnost s ostatními obrazy ze série a navíc jde o přidání významotvorný prvek, který je nejasný. Proč zlatá? Mají to být svatí? Nebo jde o jiné konotace? Jaké? Může být i jiná barva? Jak se motiv změnil? Proč jsou obtaženi? Autor se zabývá jinou otázkou: „Proč jsem nechal prázdné pozadí obrazu - ptá se autor - chci tím říct, že pro tu postavu není důležité, že

je na zemi a působí na ni gravitace. Chci tímto způsobem vyvolat v tom obraze existenciální atmosféru.“ Pro mne není po existenciální atmosféře ani stopy, a figury stojí, způsob jejich postojů to zřetelně signalizuje, aby se vznášely, musely by být namalovány jinak. Další obraz - dva paňáci stojí před slabě prosvětlujícími obdélníky pod bílým pozadím. Hned vnímáme prostor, řazení figur do popředí na pozadí obdélníků v dalším plánu. Stojí? Jde o dveře za nimi? Leží? Jde o rakve ve kterých leží? O žádné colour field painting tu nejde. V obraze Postavy a gesta se gumáci jaksi lépe povedli, takže dva z nich vypadají více jako siluety skutečných lidí, výjev vypadá jako zmražený pohled na 3 mimy zastavené ve své performanci. Obraz Postava mezi nimi opět navozuje prostor, v popředí stojí gumák a za ním po obou stranách jakoby za bílou, slabě průhlednou clonou dvě další figury. Nic ale nenapovídá o jakou interakci mezi nimi jde, jediné čeho si divák všimne je podivně deformovaná, hubená ruka prostřední figury. Není jasné co má symbolizovat, pokud vůbec něco. Je špatně namalovaná? Záměrně? A proč? Vesměs pro mne vyznívají obrazy Marka Kučínského jako prázdná konstatování nějakých slabých gest bez zřejmých motivů, paňáci jsou neteční statisté dosazení do prázdných prostor. Jaksi neomalený, neohrabaný způsob malby gumáků je nekonsekventní a jejich zpodobnění kolísá v nerozhodnosti jak mají vlastně vypadat. Kompozice jsou chudé. Jejich jaksi trapná tvrdost, strnulost a nevynalézavost – pokud to je záměr, působí nepřesvědčivě. A to je problém více méně všech obrazů – jsou něčím, čím zřejmě nechtějí být a naopak.

Doporučuji bakalářskou práci k obhajobě s hodnocením E.

Tomáš Lahoda, ak.mal.

